

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

§. Sanè, vt suprà.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

& Canonicatus in ecclesia Cathedrali, & primam seu principalem in Collegiata, sicuti testatur Garcias de benef. p. 7. c. 2. n. 71. Vtrum autem, spectato iure comuni & abstrahendo à consuetudine Curie, Episcopus cum illegitimo ad canonicatum Ecclesie Cathedralis dispensare possit, disputant hic DD. & multi affirmant, inter quos Archidiaconus & Dominicus contra Ioan. Monachum hic, n. 7. & Gl. hic ver. beneficium. Videri potest Less. lib. 2. de iust. c. 34. n. 86.

Exemplum tertij. Si Canonici Ecclesie Collegiate statutum fecerint, vt nemo in Capitulum recipiatur, nisi legitime natus sit, non potest in eo Episcopus, vel similis Prælatus dispensare, si iurauit se quoque illud seruaturum; vel si Apostolica auctoritate confirmatum est. Idemque est, si Capitulum statutum habeat à Papa confirmatum, vt in Canonicum nemo recipiatur, nisi in maioribus ordinibus constitutus sit: cum enim Episcopus non possit cum illegitimo dispensare in ordine ad ordines maiores, consequenter non poterit eum habilitare ad eius ecclesie canonicatum, nisi prius à Papa dispensationem accepisset, vt ordines sacros suscipere ei liceat. Videri potest Ioan. Monachus n. 4. Lappus n. 5. & Anchoranus. §. Quæro, vtrum. Qui tamè probabiliter aiunt, Episcopum in tali casu dispensare posse, si beneficium, vt ordinariè accidit, non requirat sacrum ordinem actu, sed vt intra annum promoueatur: iuxta c. commissa, 35. in 6. de elect. Si enim dispensatus intra annum non promoueatur, amoueri poterit, sin autem accepta noua dispensatione à Sum. Pontifice, ordinetur, tum beneficium retinebit.

s. Sanè, vt supra.

NOTANDUM Vn. Dispensatio Papalis super natalium defectu, ita explicari debet, vt non plus conferat, quam verba strictè accepta significat. Quæ de re legi possunt, quæ congerunt Rebuffus cit. tit. de dispensat. super natalium defectu, n. 41. & seqq. Sairus in thesauro, cit. lib. 6. c. 11. n. 17. Couar. in 4.

decret. p. 2. c. 8. §. 8. n. 5. Videl. Si Papa cum illegitimo dispensauit, vt ordines suscipere possit, intelligendum est de minoribus tantum: Si dispensauit ad ordines, etiam sacros, non censetur etiam dispensasse ad beneficium, Quod tamen mihi non placet: quandoquidem secundum canones ordinato in sacris debetur beneficium, c. proposuit, hoc tit. Si ergo Papa concessit prius, censeri debet etiam concessisse consequens, iuxta ea quæ dicam in c. cum teneamur, 6. de præb. Præterea qui à Papa dispensatus est ad beneficia, non potest idcirco obtinere pensionem, cum pensio propriè non sit beneficium: Item qui ad beneficia simpliciter dispensatus est, non potest promoueri ad curata: Et qui ad curata etiam dispensationem obtinuit, non ideo eo sequi potest dignitates, aut personatus Ecclesiarum: Et qui ad beneficia quæcumque, etiam dignitates, non ideo obtinere potest principalem in Ecclesia Collegiata, nec maiorem post Episcopalem in Cathedrali: quia secundum stylum Curie hæc dignitates specialia expressionem requirunt, ideoque in generali concessione, seu dispensatione non comprehenduntur, argum. reg. 81. in 6. Denique dispensatus ad dignitates quascunque non ideo habilis censetur ad Episcopatum, vel Cardinalatum, ob eandem specialitatis rationem.

Denique vt ex hoc § colligitur, dispensatus à Pontifice ad beneficium simplex, aut curatum, si eo retento, aliud beneficium consequi velit, non tantum prioris mentionem facere debet, sed etiam natalium defectum exprimere, vt ex communi docet Couar. cit. §. 8. n. 5. Molin. cit. disp. 173. num. 35. Sed neque dimisso vno beneficio, super quo dispensatus est illegitimus, aliud obtinere potest absque noua dispensatione. Cuius rationem affert Ioan. Monachus hic, quia prior dispensatio si data sit super certo beneficio, effectum suum consecuta fuit, ideoque eius efficacia cessat. At verò legitimatio semel data semper manet & operatur. Porro si Papa cum illegitimo indeterminatè dispensarit, ad beneficium aliquod consequen-

sequendum, tunc vno dimisso aliud consequi poterit, ut bene hic distinguunt Dominicus de Geminiana, & Anchoranus.

CAPITVLVM II.

Si is.

PARAPHRASIS.

Titius illegitimè natus impetrauerat à Papa dispensationem ad omnes ordines, & beneficium, etiam curatum consequendum. Postea aliam dispensationem obtinuit, ut liceat ipsi duo, aut plura beneficia curata habere, nulla facta mentione defectus natalium; hoc casu ait Pontifex Bonifac. VIII. posteriorem dispensationem subreptitiam, & nullius momenti esse: Quia verisimile non est, Pontificem eam concessurum fuisse, si natalium defectus expressus fuisset.

SUMMARIVM.

1. Dispensatio super impedimento restringitur ad tenorem postulationis.
2. Dispensatio Papalis facta ex motu proprio, seu ex certa scientia, non requirit, ut totum impedimentum exprimatur in literis.

Pro confirmatione huius responsi in primis repetendum est, quod dixi præced. c. & notat hic Anchoranus: Licet legitimatus à Principe, alia iura ac priuilegia consequi possit, tamen si defectum natalium subtrahat, cum is per legitimationem sublatus sit; secus tamen est in dispensato ad certum effectum, v. g. vnum beneficium curatum accipiendum: Is enim nihilominus illegitimus manet; consequenter in impetratione nouæ gratiæ, quæ illegitimis non facile concedi solet, debet defectum natalium iterum explicare. Deinde aduertendum est ex Lappo c. 1. n. 6. hoc tit. & lib. Si Papa ad alicuius petitionem dispense super impedimento, tum dispensatio restringitur ad ea, quæ à postulante proposita sunt; consequenter si totum impedimentum non est expressum, dispensatio non valet; eum personam non omnino habilem faciat. Sicuti apparet in casu huius c. Siquidem Titius ad obtinendum alterum curatum habet duo impedimenta; videlicet quod vnum iam habeat & retinere velit; & quod natalium defectu laboret: quare vtrumque in petitione explicare debet.

Si autem Papa motu proprio, seu ex certa scientia dispense, tunc non requiritur, ut totum impedimentum in literis exprimatur; cum sufficiat clausula generalis, non obstantibus, per quam omnia impedimenta sublata censentur, quæ Apostolica potestate auferri possunt, ac solent.

TITVLVS XVIII.

DE SERVIS NON ORDINANDIS,
ET EORVM MANVMISSIONE.

Serui, quæ hoc tit. docentur, in his consistit. Serui, seu mancipia ordinari non debent, nisi à dominis suis manumissi, seu libertate donati sunt, c. 1. & c. 5. consuluit, hoc tit. Quare si quis

domino ignorante in minoribus ordinatus fuit, potuit eum sibi vendicare seu repetere, c. 2. eod. Sin autem in sacris domino inuito ordinatus esset, quid agendum fuerit, dixi lib. 1. Th. mor. tr. 5. p. 5. c. 8. n. 1. & de hac re mentio fit in c. penult. hoc tit. Interdum verò